

שְׁפִילָה לְהַמְדָּה

בצדקה תכונם
גמ"ח סלי חנון וסיוע לנזקקים

כח תשרי התשפ"ד
מפטירין ויאמר לו יהונתן מחר חרש
(שמואל-א ב, יח)

פְּרִשֶׁת בְּרֵאשִׁית

סיפור לשבת

"וַיִּקְרָא הָאָדָם שְׁמוֹת" (ב, כ)

הגאון רבי ישראל זיכרמן, רבה של אחוזת ברכפלד, סיפר, כי בהיותו ילד שלחוהו הוריו ללמוד ב'בתי אבות' – בית היתומים שהקים הרב מפוניבז' שבשנים המאחרות יותר פתח את שעריו לפני ילדים שלא התגוררו בבני ברק והיו זקוקים לפנימייה בתקופת לימודיהם.

יחסו המיוחד של הרב כהנמן לילדי המוסד נודע לשם ולתהילה, הוא היה נוהג לבקר אותם ולהרעיף על היתומים את כל טוב וחום לבו. לפני כל נסיעה לחו"ל נפרד מהם באחרונה ומיד בחזרתו ארצה היה ממהר להגיע אליהם בראשונה, כשהוא מתבטא כי הם הקמיע שלו...

פעם, בשעה שישב ושוחח עם הילדים, שאל אותם: "האם אתם אומרים בסוף שמונה עשרה את הפסוק שלכם?" מקהלת הילדים השיבה "כן" בקול רם. 'למה?' - הקשה הרב. הפעם שתקו הקטנים, ורק הבוגרים שביניהם ידעו להשיב על כך בצטטם את דברי השל"ה הקדוש אודות יום המיתה.

אולם הרב המשיך: "אינני מבין. ילד ששמו יענקל'ה שומע את שמו עשרות פעמים בכל יום, ובכל זאת ביום המיתה הוא עתיד לשכוח זאת, איך יתכן, אם כך, שהוא יזכור את השם על פי פסוק שנאמר רק שלש פעמים ביום, הרומז לשמו רק בתחילת תיבותיו ובסופם?"

דממה השתררה סביב. הכל הוגיעו את מוחם בחיפוש אחר תשובה הולמת, שתניח את הדעת, אך לשווא.

כעבור דקות אחדות נשמע קולו של הרב: "דעו לכם, כי ביום שבו אדם עוצם את עיניו הוא שוכח את כל מה שקורה בעולם הזה ולא נשאר בידו מאומה. הדבר היחיד שמשממר לאחר מיתתו של אדם זו התורה. היא נצחית והיא מלווה את האדם למעלה. לפיכך פסוק מן התורה שבו מוזכר השם הוא נצחי, הוא יתלווה אל האדם ואותו בלבד הוא יזכור בעולם הבא."

אשא עיני

כוחה הגדול של הראיה והשפעתה על חי האדם

פרק ד' | עצה שמינית – פֶּאֶר תַּחַת אֶפֶר
כתב ב' לקוטי מוהר"ן" (סו), שְׁעַל יְדֵי שְׁמֵת־אֲבָלִים
עַל חֶרְבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, נִפְתָּחוֹת עֵינָיו וְזוֹכֵה לְרֵאוֹת
בְּגִדְלַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְהִטְעַם לְכַף הוּא, מִפְּנֵי שְׁבִית
הַמִּקְדָּשׁ הוּא פְּחִינַת הָעֵינַיִם שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (יחזקאל כד כא): "גָּאוֹן עֲזָכֶם מִחֲמַד
עֵינֵיכֶם", כִּי בּוֹ הָיוּ רוֹאִים כִּל יִשְׂרָאֵל אֶת גְּדֻלַּת הַשָּׁם
יִתְבָּרֵךְ עַל יְדֵי כָּל הַנְּסִיִּים שֶׁהָיוּ שָׁם תָּמִיד - הֵן עַל יְדֵי
הָעֶשְׂרָה נְסִיִּים שֶׁהָיוּ שָׁם תָּמִיד, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב חוֹז"ל
(מסכת אבות), וְכֵן פֶּאֶר הַמַּעֲרָכָה שֶׁהִיָּתָה יוֹרֶדֶת מִן
הַשָּׁמַיִם וְלֹא כְּתָה מֵעוֹלָם, וְכֵן בְּנֵי הַמַּעֲרָכִי שֶׁלֹּא
כָּבֵה לְעוֹלָם, אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ הָיָה מְדַלֵּק וְבוֹ הָיָה גּוֹמֵר,
וְעוֹד הִרְבֵּה נְסִיִּים שֶׁהָיוּ שָׁם תָּמִיד.

וְהִנֵּה כְּתוּב חוֹז"ל (תענית ל): כָּל הַמֵּתֵאֲבֵל עַל
יְרוּשָׁלַיִם זוֹכֵה וְרוֹאֵה בְּבִנְיָנָה, וְכְתוּב הַמִּפְּרָשִׁים,
שֶׁלֹּא כְּתוּב חוֹז"ל שֶׁהַמֵּתֵאֲבֵל עַל יְרוּשָׁלַיִם יִזְכֶּה
לְעֵתִיד לְרֵאוֹת אֶת בְּנֵינּוּ שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אֲלֵא כְּתוּב
שֶׁהוּא "זוֹכֵה" לְרֵאוֹת בְּבִנְיָנָה בְּלִשׁוֹן הַנֶּה, וּבְאֹרֹו
שֶׁכָּל הַמֵּתֵאֲבֵל עַל יְרוּשָׁלַיִם זוֹכֵה לְאֹרֹו הַגְּדוֹל וְלִכָּל
הַקְּדוּשָׁה הַנּוֹרָאָה שֶׁהִיָּתָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, וְלִכֵּן
הַמֵּתֵאֲבֵל עַל יְרוּשָׁלַיִם זוֹכֵה לְהַמְשִׁיךְ אֶת אֹרֹו שֶׁל
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, מִמִּילָא נִפְתָּחוֹת עֵינָיו לְרֵאוֹת בְּגִדְלַת
הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ.

ר"ת	יציאה	כניסה	
19:25	18:44	17:34	ירושלים
19:22	18:46	17:50	תל אביב
19:23	18:45	17:42	חיפה
19:25	18:46	17:52	באר שבע

הבן איש חי

ספר 'פסקי בן איש חי' | הלכות שבת

סימן שי

דיני מוקצה בשבת

[המשך משבוע שעבר...]

נר של חיה ושל חולה שיש בו סכנה, אף על פי שהדליקו מבעוד יום, מכל מקום כשיכבה מותר לטלטלו לצורך גופו או מקומו, מפני שזו היא מותר לטלטלו בבין השמשות לצורך החיה והחולה שיש בו סכנה גם בהיותו דולק מפני פקוח נפש, ונמצא שלא היה זה הנר אסור בטלטול בבין השמשות כדי שתאמר אתקצאי לכל השבת. ולכן אף על פי שאחר כניסת השבת ילדה החיה ואין צריכה לנר ונתרפא החולה מן הסכנה ואינו צריך אליו, שאז נאסר בטלטול בעודו דולק, אפילו הכי אחר שיכבה מותר לטלטלו לצורך גופו ומקומו, מאחר שבין השמשות היה מותר בטלטול, כי אותו זמן היו צריכין אליו החיה והחולה שיש בו סכנה.

תיבה של חפצים שיש בה חפצים שהם דבר המותר ויש בה מעות גם כן, אם המעות עיקר שהם חשובים אצלו יותר מן החפצים המונחים שם, אסור לטלטל התיבה. והוא הדין אם היה חשיבות האסור והמותר אפילו בשוה במשקל אחד, גם כן אסור לטלטל

התיבה. אבל אם חשיבות ההיתר אצלו יותר, מותר לטלטל התיבה. ואולינן בזה בתר ידידה, ודבר שאינו חשוב אצלו אף על גב דלגבי אחרים חשוב לא מקרי חשוב.

סימן שי"א

דיני מת בשבת ושאר טלטול מן הצד

המת, הרי הוא מוקצה מחמת גופו, ואסור לטלטלו אפילו לצורך גופו ומקומו.

אסור ליגע בנר דולק כשהוא תלוי, אף על פי שאין אסור במוקצה בניגיעה בעלמא, וזה אינו מטלטלו, מכל מקום אסור ליגע בו פן יתנדנד קצת מנגיעתו, דמאחר שהוא תלוי אז בקל יתנדנד על ידי נגיעה ואסור. אבל אם היה דבר מונח על הנר, מותר לטלו מעליו ובלבד שלא יגע בידי, ואין לחוש במה שמתנדנד הנר על ידי נטילת אותו דבר מעליו, לפי שהנדנד בא מכח דבר אחר והוי מן הצד, וקיימא לן לטלטול מן הצד אינו טלטול.

מותר להעביר מעל השולחן פירויון שאין ראויין אלא לבהמה ולעוף. אבל קליפי אגוזין ושקדים וכיוצא שאין ראויים לבהמה, אסור להעבירם ולטלטלם בידי, או על ידי כלי.

המגן אברהם סימן שכ"ה הביא מתוספות דמוקצה מותר בהנאה, ובסימן תק"א כתב בפשיטות דמוקצה אסור ליהנות ממנו. ובספר אליה רבה העיר

דהמ"א סימן תק"ז כתב דמוקצה מותר בהנאה ע"ש. וכתב המחצית השקל דהתוספות סבירא ליה מותר, והמ"א אוסר. ועיין מ"א סימן תק"ט. והמחזור כמו שכתב הרב רבי זהב ז"ל, דבדיעבד מותר ליהנות מן המוקצה ולכתחילה אסור לכולי עלמא.

סימן שי"ב

הנצרך לנקיבו במה מקנה בשבת

שאלה. מצנינו בגמרא אמר רב יהודה אמר רב המוצא כלאים בבגדו, פושטו אפילו בשוק. ומקשה התם מכמה סוגיות דדחינן איסורין משום כבוד הבריות, ומסיק התם שב ואל תעשה שאני. ורצינו לדעת באיסור דרבנן אם מותר לעשות איסור דרבנן משום כבוד הבריות של חבירו בקום עשה, או דילמא אסור לעבור על איסור דרבנן בקום עשה בשביל כבוד הבריות דחבריה.

תשובה. גם ככהאי גוונא מותר, וראיה לזה ממה שכתוב בירושלמי ישב לו לגלח, באו ואמרו לו מת אביו, הרי זה משלים ראשו, אחד המגלח ואחד המתגלח. ועיין בב"י שהביא מן המרדכי ז"ל וזה לשונו, ושמה היינו טעמא גדול כבוד הבריות שדוחה לא תעשה. ומה שהספר גומר, היינו בדליכא ספר אחר במתא עכ"ל ע"ש. נמצא שהתיר להמגלח שהוא אבל למעבד בידיים איסור דרבנן, משום כבוד הבריות דחבירו.

ספר חסידים

סימן קמ"ה

כעס בחיק כסילים ינוח (קהלת ז ט) הכעס רע מאד ועל כן צריך להתרחק ממנו עד קצה האחרון וילמד כל אדם לעצמו כל שעה ושעה שלא יכעוס כלל ואפילו על דבר שראוי לכעוס עליו ואם רוצה להטיל אימה בתוך ביתו או על הציבור אם הוא פרנס יראה בפניהם שהוא כועס ותהיה דעתו מיושבת עליו בינו לבין עצמו כאדם שהוא מראה פנים של כעס ובלבו אינו כועס כי הכעס מביא לכלל טעות ואמרו חכמים כל הכועס אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו ובעלי כעס חיים אינם חיים וגם מתים קודם זמנם וכן הוא אומר כי לאויל יהרג כעס לפיכך נאה מאד להתרחק מן הכעס ולהנהיג בעצמו שלא ירגיש אף בדברי המכעיס וזו היא דרך הטובה רגון לא עלה בידו כי אם רגזותו וגורם להוציא מפיו דברים שלא כהוגן אף כלפי מעלה ועזיבת הכעס מביאתו לכנוס בדרך הענוה צא ולמד מהלל הזקן שלא היה כמותו אדם ענוי מעולם וענותותו גרם להכניס ג' גרים תחת כנפי השכינה ואל יטיל אדם אימה יתירה בתוך ביתו פן איכילוהו עבדיו דבר איסור כאשר לא יהיה המאכל מתוקן או כמה עניינים מיראתו ילכו ויקנו דבר איסור וזה לא ידע וכל המטיל אימה יתירה בתוך ביתו סוף בא לידי ג' עבירות גילוי עריות וחילול שבת ושפיכות דמים תשמש אשתו נדה מיראתו תבשל לו תבשיל בשבת או אם היה רגיל לנר בחדר משכבו להדליק אותה שם מבעוד יום ושכחה לשומה שם תדליק מפני אימתו בשבת או תברח אשתו או אחד מבניו בלילה בחשיכה ויפלו באחד מן הפחתים הרי זה שפיכות דמים וכן פרנס אל יטיל אימה על הציבור שלא לשם שמים וירדה וינגוש ויכוף אותם בחזקה לכבוד עצמו כדי שיהיו יראים ופחדים ממנו וכמה עונשם גדול כי הם נמנים עם המינים והמשומדים והמסורים מוסרי ממון חבריהם בידי גוים וכל שכן גופם והאפיקורוסים מבזים תלמידי חכמים ושכפור בתחיית המתים והפושט מדרכי צבור אע"פ שלא חטא אלא נבדל מעדת ישראל ואינו עושה מצות בכללן ואינו נכנס ביניהם בצרתם ולא מתענה בתעניתם שלא מחמת אונס וחולי אלא הולך בדרכיו כא' מן גויי הארץ וכאלו לא היה מהם ושנתנו חתימתם בארץ החיים אלו שמשילין אימה על הצבור שלא לשם שמים יורדים לבאר שחת ואינם יוצאים משם לעולם וגיהנם כלה והם אינם כלין שנאמר (תהלים מט טו) וצורם לבלות שאול אלא אש יוצא מעצמותיהם ונשרפים:

ספר חרדים

פרק סו [תשובה ה] | דברי פבושין

פמה קשה ענש המסיג גבול חברו, 'בונה ביתו בלא צדק', ואוי ואבוי למסיג גבול המלך השם צבאות, להרהר בבית תפלתו או מדרשו בדרך העולם או לדרך בעניניו, הגם לקבש את הפלטה עמו בבית. ואסרו אפלו לומר אסותא למתעטש בבית המדרש. קל וחמר שאר דבור, ואם הדבר ארץ יצא לחוץ דבר, וקתיב (ויקרא יט, ל) 'ומקדשי תיבאו', ודרי בןיון וקצף. אם באמר דברי קדשה ותפלה ולבו בל עמו, עליו נאמר (ירמיה ב, יג) 'אוי עיניו מקור מים חיים לתצב להם בארת פארת נשברים'.

הרוצה להדבק במדת הטוב, צריך שפעם יעשה עצמו כחרש כאלו לא שמע תפלתו, ופעם כפתי שלא הבין החרוף. ופעם כשבתדא נכר החרוף, ושחק וייטיב לבו כבונת דבקותו בטוב העליון. ופעם יאמר חטאתי עויתי פשעתי, וסר עונו בבשלתו.

פנין שצנינו בוראנו 'ומקדשי תיבאו', ואפלו מקדש מעט משמע כדכתב סמ"ג (עשין קסד), 'ואוי לעמד בו בלי סמיכה. וכן במורא תלמיד חכם, וכן במורא אב ואם.

נראה דלכף הקפלו שמות הצדיקים, נח נח, אברהם אברהם, וכדומה, לומר שאין מערבין גוף ונפש בחייהם, לנפש שם העקר והגוף טפלה לו, כסוס לרוכב, והנפש תמשל ותנהיג הסוס כרצונו לעבודת הבורא ותברך.

כשזוכר אדם צרותיו, יעלה על לבו פי עבד ה' הוא מקלל העם בחר לנחלה לו, אז ישמח ויעלוז כמוצא שלל רב. וזהו שאמר דוד המלך עליו השלום 'שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב', ופרוש 'אמרתך' כמו 'את ה' האמרת היום וה' האמירך' (דברים כו, יז-יח), לשון רוממות. ועל זה תקנו רבותינו ז"ל בתפלה 'אתה בחרתנו ורוממתנו מקל הלשונות'. ועל האמרתך והאמירך אפשר לפרש אמרתך.

חידושים לפרשה

אלה תולדות השמים והארץ בהקדמם (כ, ד)

הנה רז"ל דרשו בה' בראם שהעולם נברא בה'א. עוד דרשו רז"ל בהבראם באברהם - בעבור אברהם נבראו שמים וארץ. ונראה לקיים ב' הדרשות הנו' כאחד, דתרווייהו צריכי זה לזה. והוא בהקדים מ"ש הרב מגלה צפונות ז"ל בפי לך דף מ"ה ע"ג עח וז"ל, איתא בפליאה, והוא ענין ארוך, וכוללות הענין דאותיות שמות אברהם יצחק ויעקב היו בארבעה דגלים במדבר, אי"י של אברהם יצחק יעקב בדגל אחד, בצ"ע בדגל ב', רח"ק בדגל ג', מק"ב בדגל ד'. נשאר ה' של אברהם פורח באוויר בין הדגלים כל ימי השבוע, וכשהיה מתקדש היום

היה נח על דגל אחד, ומשמ היו יודעים שהוא שבת והיו שובתים עכ"ל, ע"ש. ונראה כי הם היו צריכים לסימן זה מפני שהיה הענין עליהם, וא"כ לא יוכלו לדעת קדוש היום מכח שקיעת החמה, כי אע"פ שהיה להם סימן לדעת מכח עמוד האש, אפשר כי עמוד האש לא היה יורד אלא בודאי לילה, והם היו צריכים לקדש היום קודם בין השמשות בשביל תוספת מחול על הקודש, וזה היו מכירים ע"י אות ה'א. איך שיהיה, הנה באות ה'א של אברהם היו מכירים שהיום הוא שבת, וזו האות היתה עדות ברורה לשבת קודש כמו עדות שיש בנהר סמכטיון. אך י"ל למה זה העדות היה באות ה'א, והיה ראוי להיות באות מ"ם שהיא אות האחרונה דשם אברהם, והיא היתירה על שאר אותיות של יצחק ויעקב, שהיה ראוי שיהיה בדגל ה'ד' אותיות הק"ב ואות מ' תהיה פורחת באוויר בשאר ימי השבוע ותנוח בשבת. ונראה לומר בזה טעם פשוט, מפני כי השבת הוא מורה על חידוש העולם שבראו השי"ת בששת ימים, והעולם נברא באות ה'א לכן נשארה אות ה' דאברהם לעדות זו של קדושת השבת. והשתא אתי שפיר בס"ד דרשות רז"ל הנו', והיינו דרשו אלה תולדות השמים והארץ בהבראם - בה'א בראם, ומהיכן נודע שבה'א בראם, זה נודע באברהם, ר"ל בה'א דאברהם, וזהו דרשה שנית בהבראם אותיות באברהם. ובוה יובן בס"ד תוספת היא ביום השישי להורות על ה"א הנו'. ובוה יובן בס"ד מ"ש משה רבנו ע"ה לישראל בפרשת בשלח ראו כי ה' נתן לכם את השבת, וקשה מאי ראו. ובוה ניחא, שהם רואים בחוש הראות כי ה' נתן להם את ה'א שבת, שנתן לכם את ה'א שבת, כי בכל הימים פורחת ובשבת נחה על הדגל.

ויקראם ה' לקין אות לבלתי הפות אותו כל מצאו (ד, טו)

אמרו רז"ל אות וא"ו רשם לו במצחו. ונראה לפרש טעם לאות וא"ו כאן, כי ידוע מ"ש הכתוב שש ערי מקלט תהיין לכם, וארז"ל שאין שלש שבוער הירדן קולטות עד שנבחרו שלש שנתן יהושע בארץ כנען, דקפיד רחמנא עד שיהיו שש ערי מקלט. והטעם הוא כנגד מספר אות וא"ו דשמא קדישא. ובוה רמזנו בס"ד מאמר הכתוב ביחזקאל ואחבשך בשש, כי נתתי לך תחבושת ורפואה בשש ערי מקלט. והשתא להכי נתן אות וא"ו לבלתי הכות אותו כל מוצאו, שיהיה לו כל מקום אשר ידורך בו כדין שש ערי מקלט הרמוזים באות וא"ו, שתועיל לו הקליטה לבלתי הכות אותו. ונראה כי נרמז ד"ז בכתוב עצמו באומרו וישם ה' לקין אות דהיינו אות ו', ודוק היטב.

ונח מצא חן בעיני ה' (ו, ח)

נראה לרמוז בס"ד, כי ידוע שעיקר שלימות הצדקה הוא כאשר יהיה לבו רבוק בהשי"ת וכמ"ש רז"ל רחמנא לבא בעי, שההתקשרות היא בלב. ולכן אמרו אחד המרובה ואחד הממעט ובלבד שיכון לבו לשמים. ועל כן הצדיק זוכה לחן, כי מספר ל"ב עם מספר שם הוי"ה הוא גי' חן. ולכן כתוב על תיבת יונח' טעם של זקף גדול, שהוא וא"ו ובי' יודי"ן שעולה מספרו כשם הוי"ה ב"ה שדבק בו נח הצדיק. וז"ש ונח בטעם זקף גדול, שהוא מספר שם הוי"ה שדבק בו נח בלבו, ולכן מצא חן בעיני ה', כי מספר לב עם מספר שם הוי"ה עולה חן.

נצור לשונך מרע

הלכות רבילות ציור א'

אם הוא רואה, שראובן רוצה להשתתף עם שמעון בעניני המסחר, ושמעון אינו מפירו בטבעו. והוא מפיר היטב לראובן מקבר, שאינו חושש לממון אחרים מפני טבעו הרע, ויהיה לזה מתחלה, שלא ישתתף עמו, ואין גנה משום לשון הרע. וגם גנה צריך לזהר מאד, שלא יתקרו בו כל הפרטים הנל קלל ט' סעיף ב'. הגהה: והזהר אחי, שלא תטעה להתיר מטעם זה, אם אתה רואה, שאחד רוצה להשתתף עם חברו ואינו מכיר כל כך, ואתה מכיר, כי הוא עתה שפל במצבו, (א) ותראה לילך ולגלות לשפתו דבר זה כדי שלא ישתתף אתו, דעון גדול הוא, כמו דאיתא ברמבם פרק ז' מהלכות דעות (הלכה ה'), וזה לשונו: והמספר דברים שגורמים, אם נשמעו איש מפי איש, להזיק חברו בגופו או להצר לו, הרי זה לשון הרע. ואין דומה כלל לשאר ענינים שהצרכנו לגלות, דהתם הוא מציל על ידי, זה את האיש, שהוא מגלה לו מעצם ההזק או הרעה, מה שאין כן בזה, דאין לנו שום ראייה להחליט, דיגיע לו על ידי השתתפותו הזק ורעה, כאשר בארתי הכל בבאר מים חיים. (הגהה) (א) ותראה לילך ולגלות. ודוק לילך מעצמו לגלות. אבל אם הוא דורש ממנו את מצבו, והוא מבין שכונתו הררעה להשתתף עמו בענין מה, אפשר דכיון דגילה לו השותף דעתו בפירוש שאם הוא עתה שפל במצבו אינו רוצה להשתתף עמו, מותר לגלות לו. וכל דבריו הוא אם הוא יודע בבירור את ענין מצבו כי עתה מטה ידו מאור (והוא אינו מכיר בספירו חו מטעם שגאה), וגם הוא משער שלא יבוא זה הדבר לאזני פלוני. דאם יש לצדד הענין לכאן ולכאן, או שהוא משער שלכסוף יבוא זה הדבר לאזני פלוני ויסוב עיו מחלוקת ושגאה, בודאי אסור להשיב תשובה שהיא להרע לעני הזה. ויותר טוב שבענינים כאלו ישימט את עצמו וישיב לו: איני יודע איך ליעץ אותך כי אני יודע היטב איך מצבו.

הצטרפו אלינו ותמכו בהגדלת הצדקה והחסד למשפחות

עמותת "בצדקה תפוננו" שמה לה למטרה לספק ולדאוג לצרכיהם של משפחות מעוטי יכולת פלכלית ע"י מתן סיוע פלפלי רחב היקף. העמותה פועלת ללא מטרת רווח כלל!

- חלוקת סלי מזון שבועיים
- מתן מוענה לחוסרים ביתיים בסיסיים
- חלוקת סלי לידה לילודת ולתנוק
- ועוד פעילויות ותמיכה בחגים ומועדים

לתרומות: בנק לאומי (10) | סניף 858 | מס' חשבון 06555085 | מס' עמותה 580643104 קוד מוסד הררשאה בחשבון הבנק 21965 ניתן לתרום גם דרך "גדרים פלוס" ובאשראי בטלפון ובאתר

דרכי התקשרות לקבלת והפצת העלון: alon@gamah.org - אימייל לכל מטרה אתר הגמ"ח - WWW.GAMAH.ORG 054-4785404 | 054-6091685

חיוזק אמונה וביטחון

האם לברוא אדם או לא?

ו"יאמר אלהים: נעשה אדם בצלמנו כפְּנוֹתֵנוּ" (בראשית א, כו). "אמר רבי סימון: "בשעה שבא הקב"ה לברוא את אדם הראשון, נעשו מלאכי השרת כיתים כיתים וחבורות חבורות, מהם אומרים: "יברא" ומהם אומרים: אל יברא". הדא הוא דכתבי, "חֶסֶד וְאֱמֶת נִפְגְּשׁוּ עֶדְךָ וְשָׁלוֹם נִשְׁקָו" (תהלים פה, יא) "חסד" אמר: "יברא, שהוא גומל חסדים". "ואמת" אמר: "אל יברא, שכולו קטטה". מה עשה הקב"ה – נטל אמת והשליכו לארץ.

אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: "מה אתה מבזה תכסיס, אליטיסטיה שלך? את החותם שלך? תעלה אמת מן הארץ! הדא הוא דכתבי (תהלים פה, יב): "אֱמֶת מֵאֶרֶץ תִּצְמַח" עד כאן המדרש בראשית רבה.

מי שמצוי קצת בלשון הזהב של חכמים וזכרונם לברכה, רואה כגון מסע עמוקה על מהות האדם ותעודתו. מצד אחד: חסד, צדק, ראויה האדם להיבראות כי מידות אלה מצויות בו. מצד שני: מידות האמת והשלום, שעליהם העולם קיים – אין לו זכות להיברא. כי כולו שקרים, כולו קטטה. והדברים האלה מפליאים, כי רבנו יונה הניח יסוד שנתחייבונו על גרדי האמת, כי הוא מיסודי הנפש. זאת אומרת: מיסודי הנפש, שאדם יחיה על פי גרדי האמת בלבד, בשביל זה אדם נברא. אז אם מידת האמת לא מסכימה שהוא יברא, כי היא אומרת: "כולו שקרים כולו קטטה", אז מה הטעם לברוא אדם כזה? אם האמת היא מיסודי הנפש – אז השאלה גם איך האדם כולו שקרים? שקרים – זה לא דוקא אחד משקר לשני ואומר דברים לא כהווייתם, יש אדם שקרן גם בלימוד, הוא לומד כאילו הוא מבין והוא ממשיך כאילו מבין – שקרן! אתה לא מבין, מה אתה ממשיך?

אכן בנפש נמצא יסוד האמת, בנפש אף לא בגוף, כי הוא עם טענותיו, הגוף עם טענותיו חוצץ לפני האמת שבנפש, וכשאין אמת אז גם אין שלום. מי חקב"ה הוידע על סתירה זו בעצמותו של האדם, מי יודע יותר ממנו שזה כך? ובכל זאת הקב"ה רצה לברוא את האדם אף על פי כן. מה עשה הקב"ה? נטל את האמת והשליך לארץ, והא ברא את האדם בארץ, ולשם השליך גם את האמת, ומעתה צריך האמת כשהוא מקטרג על עצם מציאות האדם {כי הוא התנגד} מידת האמת התנגדה לבריאת האדם, עכשיו הוא צריך לדור איתו בכפיפה אחת בארץ. ואנחנו מנחשים – מה זה השלכת האמת לארץ, מה זה הקב"ה השליך את האמת לארץ? אנחנו מנחשים שזה נתינת התורה לישראל שהיא תורה אמת. ועל זה ערערו מלאכי השרת בטענה, שהקב"ה כביכול מבזה את חותמו שהוא אמת! השם אמת וחותרו אמת, ורומזים על זה חכמים וזכרונם לברכה על טענת מלאכי השרת, כשעלה משה למרום מה כתוב?

המלאכים אמרו: "מה לילוד אישה בינינו? אדם קררן מחומר ילוד אישה! מה הוא עושה פה? חמודה שגנוזה לך תתקע"ד (974) דורות קודם שנברא העולם אתה מבקש ליתנה לבשר ודם?! טענה גדולה טענו המלאכים. מצד עצמו אין אדם ראוי לקבל תורה, כי אמת מוחלטת איך היא מתאימה למי שכולו שקרים? אולם רצה כך הקב"ה

ברוקא, ורצונו יתברך כי מעתה "אֱמֶת מֵאֶרֶץ תִּצְמַח", והקושיה של המלאכים היא בעצם התיורון. רצה הקב"ה שאותו אדם שמצד בריאותו, הכוונה גופו כולו שקרים, ייהפך על ידי התורה לאיש אמת. וזו היא הכוונה העמוקה על בריאת האדם, האדם על ידי התורה יכול להפוך להיות איש אמת. וזה כל העבודה וזה כל התכלית, ו"עיר פְּנַח אֶדְסָם יְבָלֵד" (איוב יא, יב) מעיר פרא צריך שאדם יולד. וזה מי

יכול לעשות? כי יכול להפוך בהמה לאדם? רק התורה הקדושה, רק האמת, רק האמת, אבל צריך להיצמד לאמת! בשביל להיות איש אמת, אם לא נצמידים לאמת אי אפשר להיות איש אמת. התורה היא האמת המוחלטת שנתנה לארץ, ומתוך התורה מי שלומד ומקיימה כמו שצריך, צומח איש אמת שהוא תלמיד חכם האמת, המצוות המעשיות מוציאות אותו משרירות לבו הרע ומשרירות בו קדושה. עסק התורה מתפס את שכלו באמת אלוקית, אם הוא לומד תורה אז הראש שלו כל הזמן תפוס באמת הזאת האלוקית, כל סוגיה וכל הלכה זה גילוי אמיתת רצונו יתברך, וכל הלימוד שאנחנו מחויבים ללמוד – הוא לחפש את האמת באופן תמידי. ועכשיו יאירו לנו דברי רבנו יונה באבות ד, ו:

"רַבִּי יִשְׁמְעֵאל (בְּנֵי) אוֹמֵר: "הַלּוֹמֵד תּוֹרָה עַל מְנַת לְלַמֵּד, מְסַפֵּיקֵין בְּיָדוֹ לְלַמֵּד וְלַלְמֵד. וְהַלּוֹמֵד עַל מְנַת לְעִשׂוֹת, מְסַפֵּיקֵין בְּיָדוֹ לְלַמֵּד וְלַלְמֵד לְשִׁמּוֹ וְלְעִשׂוֹת". לשמור – זה ממצוות לא תעשה, ולעשות – זה מצוות עשה. רבנו יונה אמר: "הלומד על מנת ללמד, חס ושלום! זה לא מדבר במי שלומד על מנת ללמד ולא לעשות, כי מה הסיפא אומר "ללמד על מנת לעשות" אז מה בריאת הייתי אומר – הלומד על מנת ללמד זה כאילו ללמד ולא לעשות רק ללמד. הלומד ללמד אבל לא לעשות, אומר: חס ושלום! חס ושלום, אל תלמד ככה. אין מדובר בלומד על מנת ללמד ולא לעשות, אם זה היה כך – לא היו מספיקין בידו לא ללמד ולא לעשות! אז מה הכוונה ללמוד על מנת ללמד ולא הזכיר לעשות? אלא על מנת לעשות איסור והיתר כמשמעו, מעיקר הדין? מה שקוראים, ולא שיטרח ויעיין הרבה אולי ימצא איסור גם בדברים המותרים, אך לוקח הדברים כפשוטן, מפני כך אין מספיקין בידו אלא כפי מחשבתו, ללמוד וללמד. הוא לא מתכוון לא לעשות, אבל הוא לא מעמיק כל כך לחפש את האמת למצות אותה עד תום. אבל הלומד על מנת לעשות" אומר רבנו יונה: "שדעתו לפלפל בלימוד כדי לדעת אמיתת הדברים, רצונו לטרוח כמה שנים וימים, אפילו להשיג דבר קטן – ולנהוג עצמו על פי האמת. הרי זה לומד על מנת לעשות ולעשות את המאה אחוז (100%) אמת. כל עיקר מחשבתו למעשה זה להיות אמיתי, ולכך מספיקין בידו: ללמוד וללמד ולעשות שהכל בכלל המעשה". אז כמה הלכות גדולות ורבות אנחנו לומדים כאן, מי שלוקח דברים כפשוטן, ככה לומד לא משקר עוד בלימוד כאילו הוא מבין, הוא מבין אבל איסור והיתר. הוא לא יכול לדעת אמיתת הדברים, את האמת מוצאים תמיד רק בעומק, והרוצה להיות אמיתי – מוכן לטרוח ימים ושנים להשיג דבר קטן! מספרים: החזון איש היה מתעכב לפעמים שבועיים רצופים על הבנת "תוספות" אחד, מה היו אומרים ככולל? "אנחנו תקועים, כולם התקדמו, מה אתה נתקע לי

אבל יש מי שרוצים לברר אמת לאמיתה, זה שותף לקב"ה כי הקב"ה ברא את העולם באמת! חותמו אמת. ידוע שהפסוק הראשון זה סופי תיבות א מ ת. בסוף פרשת הבריאה סופי תיבות אמת זה חותמו של הקב"ה. אז צריך להיות איש אמת, אחרת באמת המלאכים צודקים: "אז למה הוא נברא, למה הוא נברא? כולו קטטה כולו שקרים! למה הוא נברא?" והקב"ה אמר: "לא! אני אוריד את התורה למטה ו"אֱמֶת מֵאֶרֶץ תִּצְמַח"!

מתוך הרצאתו של כבוד הרב אמן יצחק שליט"א בבית מדרש קהילות פו, בני ברק בתאריך 15.10.2020
לשמיעת שיעורים והרצאות חייגו (גם משלפון כשר) 02-3724787

<p>לרפואה שלמה רחל בת איבונה יסמין בת אביגיל מלוך ניה בת שרה</p>	<p>לזיווג הגון מהרה אבנר מואיז בן משה שלומי בן רינה אבנר מואיז בן משה</p>	<p>לעילוי נשמת קידנו ברק בן זייתה, יעקב בן עזיזה דוד בן רבקה</p>	<p>לעילוי נשמת זייתה בת סהלה היוט בת סמו חנה בת רומיה ע"ה</p>
<p>לעילוי נשמת ציון בן יהודה אבנר בן יהודה אפרים בן שושנה</p>	<p>להצלחה למוסדות 'לדעת חכמה ומוסר'</p>	<p>לרפואה שלמה מהרה מינה בת סימה יוחאי בן סילביה שרון תמר בת שלמה</p>	<p>לעילוי נשמת יוסף בן דונטה יוסף בן שושנה ימיני</p>